

«К. ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ ӨҢІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ» ҚеАҚ

«Бекітемін»

К. Жұбанов атындағы Ақтөбе
өңірлік университетінің Баскарма

Герагасы-Ректор

Қарабасова Л.Ч.

06 2024 ж.

К. ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ ӨҢІРЛІК
УНИВЕРСИТЕТИНІҢ БІЛІМ АЛУШЫЛАРЫ,
ОҚЫТУШЫЛАРЫ МЕН ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ
АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚ КОДЕКСІ

Қызметтік пайдалануға арналған басылым

Ақтөбе, 2024 ж.

ӘЗІРЛЕНДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕҢГІЗІЛДІ «28» 06 2024 ж.

Академиялық мәселелер жөніндегі проректор Л.Н. Мясникова

БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕҢГІЗІЛДІ

Ғылыми кеңестің шешімі негізінде («28» маусым 2024ж. № 14 хаттама)

ЖАРАМДЫЛЫҚ МЕРЗІМІ: жаңасын ауыстырғанға дейін

ЕҢГІЗІЛДІ: 12.08.2020 жылғы 01 нұсқаның орнына

Осы Кодекс К. Жұбанов атындағы Ақтөбе өнірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректорының ресми рұқсатының ресми басылым ретінде толық немесе ішінara көшірілмейді, көбейтілмейді және таратылмайды.

Осы Кодекс К. Жұбанов атындағы АТУ Басқарма Төрағасы-Ректорының ресми рұқсатымен үшінші тұлғаларға берілуі мүмкін.

1 ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

1.1 Осы Академиялық адалдық кодексі (бұдан әрі-Кодекс) білім алушылардың, ПО күрамы және қызметкерлердің академиялық адалдық кодексін жүзеге асырудың негізгі ұғымдарын, форматын, ұйымдастыру тәртібін, қолданылатын шаралары мен шарттарын айқындайды.

1.2 Осы Кодекс «К. Жұбанов атындағы Ақтөбе өнірлік университеті» Коммерциялық емес акционерлік қоғамында (бұдан әрі К.Жұбанов атындағы АФУ) академиялық адалдықты ұйымдастыру және қамтамасыз ету жөніндегі қызметті реттейді. Кодекс академиялық адалдық саясатын жүзеге асырудың және академиялық адалдықты бұзушылықтың алдын алуудың негізгі тетіктерін қамтиды.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы Кодекс мынадай нормативтік құжаттарға сәйкес әзірленді:

2.1 «Білім туралы» КР Заны (2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III, 2022 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен), Жоғары білімнің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (2022 жылғы 20 шілдедегі № 2, 2023 жылғы өзгерістер мен толықтырулармен), Академиялық адалдық лигасының стандарттары және осы бағытты регламенттейтін басқа да нормативтік құқықтық актілер.

2.2 К. Жұбанов атындағы Ақтөбе өнірлік университетінің қызметін реттейтін университеттің Академиялық саясаты, Сыбайлас жемкорлыққа қарсы саясаты, Сапаны қамтамасыз ету саясаты және басқа да нормативтік құқықтық актілер.

3 ТЕРМИНДЕР

3.1 Академиялық адалдық – оқыту мен бағалауда жеке адалдықты дамытатын құндылықтар мен принциптердің жиынтығы. Сондай-ақ, жазбаша бақылау жұмыстарын, курстық және қорытынды жұмыстарды, емтихандарды, әсселерді, зерттеулерді, презентацияларды, ғылыми-зерттеу жұмыстарын, ғылыми мақалаларды және білім алушылардың, ПО күрамы мен қызметкерлердің басқа да бағаланатын және бағаланбайтын жұмыстарын орындау кезінде сенімді мінез-құлық ретінде түсіндірілуі мүмкін.

3.2 Академиялық адалдыққа жат іс-әрекеттер – білім беру және ғылыми, сондай-ақ әкімшілік-басқару қызметімен байланысты академиялық адалдықты бұзудың кез келген түрі.

3.3 Плагиат – басқа адам жұмысының нәтижелерін қасақана және/немесе абайсызда иемдену, авторлықты көрсетпей басқа автордың жұмысын көшіру.

3.4 Көшіру – білім алушының жазбаша жұмысты орындауда оқытуышдан немесе емтихан алушыдан жасырын, оның ішінде шпаргалкаларды, электрондық және басқа да байланыс құралдарын қолдануды, сондай-ақ жіберуші мен алушы арасында трансляциялауды, деректерді беруді жаңғыртуды қоса алғанда, көмек алуға тырысуы.

3.5 Фальсификация – бағаланатын және бағаланбайтын жұмыстағы деректерді, акпаратты немесе дереккөздерге сілтемелерді бұрмалау.

3.6 Өзін-өзі плағиат ету – бұл бұрыннан жарияланған мақаланы немесе оның бір бөлігін қасақана қайта пайдалану.

3.7 Жасанды интеллект – есептеу құрылғыларының көмегімен адамның танымы мен ойлау процестерін модельдеудің ғылыми технологиясы, компьютерлердің өнімділігін арттыру үшін адам қолданатын есептерді шешу әдістерін қолдану.

3.8 Пара – лауазымды адамдардың басқа тұлғалардан өзі атқаратын лауазымына байланысты қандай да бір көрсетілетін қызметтері үшін ақша немесе өзге де бір иғліктер алуы.

3.9 Пара беруші – пара алушыға осы адамның өкілеттіктерін өз мақсаттары үшін пайдалану мүмкіндігінің орнына белгілі бір пайда беретін адам.

3.10 Пара алушы-пара берушінің мүддесі үшін пара алу субъектісі белгілі бір жолмен әрекет етеді немесе әрекетсіздік жасайды.

3.11 Сөз байласу – қабылданған ережелерді айналып өту үшін жасалған жасырын келісім.

4 ТӘРТІПТІК ЖАУАПТЫЛЫҚҚА ЖАТАТЫН АКАДЕМИЯЛЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАРДЫҢ ТҮРЛЕРИ

Білім алушылар үшін академиялық адалдық бұзушылық 3 санатқа бөлінеді.

4.1 I санат бойынша бұзушылық мынадай фактілерді қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

- авторлықты растаусыз немесе бастапқы дереккөзді көрсетпей, басқа көздерден материалдарды ішінара не толық иемдену;
- келтірілген мәтінге сілтеме жасамай идеяны немесе жалпы дәлелді қолдану.

4.2 II санаттағы бұзушылыққа мыналар жатады:

- басқа білім алушы үшін бағаланатын кез келген жұмысты орындау;
- басқа білім алушыларда бағаланатын жұмыстарды көшіру;
- бағаланатын жұмыстар орындалмаған немесе уақытылы ұсынылмаған, сабактарға, емтихандарға, курстық жұмыстар/дипломдық жобалар/диссертациялар қорғауға келмеген жағдайда жалған анықтама күжаттарын (сырқаты бойынша анықтамаларды, төтенше және авариялық жағдай анықтамаларын) ұсыну;
- басқа білім алушыларға көшіруге мүмкіндік беру;
- өзгөнің бағаланатын, ғылыми-зерттеу, жазбаша жұмыстарын өз жұмысы ретінде ұсыну.

4.3 III санатты бұзушылық фактілеріне мыналар жатады:

- тапсырма бойынша берілген жауаптарды бағалау нәтижелерін, бағаларды қолдан жасау;
- зерттеу барысындағы бақылау, сауалнама, сұрау және басқа әдістер нәтижелерін қолдан жасау;
- білім алушының бағаланатын жұмысын әдейі қолдан жасау немесе булдиру;
- бағаланатын жұмысты орындау кезінде жауаптарды беру;

- басқа білім алушының, ПО құрамы немесе университет қызметкерінің, сондай-ақ басқа да мүдделі тұлғалардың көмегімен жұмысты бағалауға дейін ішінара немесе толық материалды алу;
- бағаланатын жұмыстарды өз жұмысы ретінде көрсету үшін әртүрлі тәсілдермен алу;
- дайын бағаланатын жұмыстарды сату немесе сатып алуға және/немесе сатуға көмек көрсетудің өзге де жолдары;
- бағаланатын жұмыстарды орындау кезінде электрондық және цифрлық тасымалдағыштардағы (ұялы телефон, смартфон, планшет, сымсыз құлакқап және т. б.), техникалық құрылғылардағы (калькулятор және т. б.) шпаргалкалар мен акпаратты пайдалану;
- бағаланатын және бағаланбайтын ғылыми-зерттеу жұмыстары мен жобаларын жазуда жасанды интеллектті пайдалану;
- компьютер арқылы жүктеуді, емтихан материалдарын, деректерді сактайтын акпарат көздерін бұзуды және т.б. қоса алғанда, кез келген жолмен бағаланатын жұмыстың жауаптар алу;
- емтихан тапсыру үшін өзін басқа адаммен ауыстыру немесе басқа адамға емтихан тапсырту;

- Ақтөбе қаласының және Қазақстан Республикасының басқа да өнірлерінің полиция бөлімдерінен ұсынылған хаттармен әкімшілік және қылмыстық құқық бұзушылықтардың анықталған фактілері: 23: 00-ден кейін занды өкілдерсіз кемелетке толмағандардың үйден тыс жерде болуы, сұық кару (кастет, пышак және т. б.) алып жүргені үшін, бұзакылық жасағаны үшін (қоғамдық орындарда, оның ішінде университет қабырғасында және студенттер үйлерінде төбелес), ұрлық және бопсалу үшін және т. б.;

- бағаланатын жұмысты сатып алудың анықталған фактісі және өзінің ақыл-ой енбегі ретінде ұсыну.

ПО құрамы мен қызметкерлер үшін академиялық адалдықты бұзу З санатқа бөлінеді.

4.4 I санаттағы бұзушылықтарға мыналар жатады:

- авторлығын растамай немесе дереккөзді көрсетпей, басқа көздерден материалдарды ішінара не толық иемдену;
- келтірілген мәтінге сілтеме жасамай идеяны немесе жалпы дәлелді қолдану;
- білім алушылардың білімін объективті бағалау.

4.5. II санатты бұзушылықтар:

- басқа білім алушыларға көшіруге мүмкіндік беру;
- өзгениң ғылыми-зерттеу жұмыстарын өз жұмысы ретінде ұсыну;
- білім алушыларды бағалау процесіне арапасу;
- оқу процесінде біржакты көзқарас, этикалық нормаларды бұзу.

4.6 III санатты бұзушылық фактілеріне мыналар жатады:

- тапсырмаға жауаптарды бағалау нәтижелерін, тапсырма бағаларын қолдан жасау;
- зерттеу барысындағы бакылау, саулнама, сұрау және басқа әдістер нәтижелерін қолдан жасау;

- білім алушының бағаланатын жұмысын әдейі қолдан жасау немесе бұлдиру;
- басқа білім алушының, ПО құрамы немесе университет қызметкерінің, сондай-ақ басқа да мүдделі тұлғалардың көмегімен жұмысты бағалауға дейін ішінәра немесе толық материалды алу;
- дайын бағаланатын жұмыстарды сату немесе сатып алуға және (немесе) сатуға көмек көрсетудің өзге де жолдары;
- білім алушыларды бағалау нәтижелерін үшінші тұлғаларға беру;
- білім алушылардың жұмысын бағалау кезінде оң шешім үшін тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді ұсну;
- бағаланатын жұмысты сатып алу туралы анықталған факт және өзінің ақыл-ой еңбегі ретінде ұсну;
- білім алушылардың бағаларын әдейі арттыру және (немесе) төмендету;
- білім беру процесінің мәліметтерін үшінші тұлғалардың пайдасына жария ету немесе тарату (бағалау нәтижелері, жауаптар);
- білім алушының пайдасына оң нәтиже алу үшін ПО құрамына қысым көрсету немесе пара беру мақсатында білім алушыларды бағалауға байланысты оқу процестеріне араласу;
- білім алушылармен және ПО құрамымен жұмыс істеу кезінде үшінші тұлғалардың және/немесе өзінің коммерциялық пайдасы үшін өз қызметтік жағдайын пайдалану.

* Академиялық адалдықты бұзу түрлерінің осы тізбесі толық болып табылмайды және қажеттілігіне қарай толықтырылуы мүмкін.

5 АКАДЕМИЯЛЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАР ҮШІН ШАРАЛАР

5.1 Білім алушыларға академиялық бұзушылықтар үшін шаралар ауырлық дәрежесіне қарай өсу тәртібімен үш санатқа бөлінеді: I санат, II санат, III санат.

5.1.1 I санаттағы бұзушылықтарға қолданылатын шаралар:

- бірінші тапсырмаға қарағанда күрделі косымша тапсырманы орындау;

- Өдеп жөніндегі комиссияның шешімі бойынша басқа біреудің жұмысын иемденудің бірнеше жағдайы анықталған жағдайда (дереккөзге сілтемелердің немесе тиісті сілтемелердің болмауы) бағаланатын жұмыс үшін бағаны төмендету.

5.1.2 II санаттағы бұзушылықтарға қолданылатын шаралар:

- плагиат, қайталаным, көшіру жағдайы анықталса, білім алушылардың бағаланатын жұмысының күшін жою және қайта бақылау бағалауды жүргізу.

5.1.3 III санаттағы бұзушылықтарға қолданылатын шаралар:

- жазғы семестр кезеңінде курсты ақылы негізде қайта оку;

- университеттен шығару;

- университетке қайта түсү құқығынан айырып, оқудан шығару.

5.2 ПО құрамы мен қызметкерлерге қолданылатын академиялық бұзушылықтар үшін шаралар «К. Жұбанов атындағы Ақтөбе өнірлік университеті» КеАҚ Тәртіптік кенесінде каралады.

5.3 ПО курамы мен қызметкерлерге қолданылатын академиялық бұзушылықтар үшін шаралар ауырлық дәрежесіне қарай өсу тәртібімен үш санатқа бөлінеді: I санат, II санат, III санат.

5.3.1 I санаттағы бұзушылықтарға қолданылатын шаралар:

- ескерту.

5.3.2 II санаттағы бұзушылықтарға қолданылатын шаралар:

- сөгіс.

5.3.3 III санаттағы бұзушылықтарға қолданылатын шаралар:

- катап сөгіс;

- еңбек шартын бұзу.

5.4 Бұзушылықтың әрбір ерекше жағдайы оқиғаның ауырлығының дәрежесін, бұрын тіркелген бұзушылықтардың болуы немесе болмауын және университеттің мұдделері мен міндеттеріне әсер ету дәрежесін ескере отырып, жеке бағаланады.

6 АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚТЫ БҰЗҒАНЫ ҮШІН ШАРАЛАРДЫ ҚОЛДАNU РӘСІМІ

6.1 Білім алушылардың академиялық адалдық кодексін бұзу жағдайлары Академиялық әдеп жөніндегі комиссияның (бұдан әрі-Комиссия) отырысында қаралады, ол ректордың бұйрығы негізінде бір оқу жылы мерзіміне құрылады және кемінде 7 адамнан тұрады (сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің өкілі Комиссияның отырысына бақылаушы ретінде шақырылады және қарау қорытындысы бойынша ұсынымдар енгізеді).

6.2 Комиссияның міндеттері мен функциялары:

- бағаланатын жұмыстардың кез келген түрін орындау кезінде академиялық адалдықтың этикалық нормалары мен қағидаттарының сакталуын бағалау;

- Академиялық адалдық кодексін одан әрі бұзушылықтарды болдырмауға ықпал ететін шешімдер әзірлеу және шығару;

- білім алушылардың бағаланатын жұмыстарын этикалық бағалауға катысу және академиялық адалдық тұрғысынан этикалық сараптаманы ұйымдастыру;

- осы кодексті бұзу факті бойынша комиссия жұмысының нәтижелері бойынша кеңестер өткізу.

6.3 Комиссия төрағасы сарапшы ретінде қарастырылып отырган мәселені түсінетін ЖОО оқытушыларын шақыра алады.

6.4 Ссы Кодекстің 4-тармағында жазылған бұзушылықтар анықталған жағдайда, академиялық бұзушылықты анықтаған адам Академиялық адалдық қағидаларын бұзу туралы АКТ (А, Б қосымшасы) жасайды.

6.5 Тиісті дәлелдермен кодексті бұзу туралы Акт және академиялық адалдықты бұзу анықталған кезде білім алушының жұмысы Академиялық әдеп жөніндегі комиссия төрағасының назарына жеткізіледі.

6.6 Академиялық әдеп жөніндегі комиссияның төрағасы комиссияны шақырып, отырыска бұзушылық туралы акт жасалған адам қатыстырылады. Комиссия отырысы дауыс беру құқығы бар мүшелердің кемінде 75%-ы болған кезде өткізіледі.

6.7 Академиялық әдеп жөніндегі комиссия бұзушылық актісімен, дәлелдемелік базамен танысуы тиіс және Кодекті басшылыққа ала отырып, академиялық бұзушылықтың түрін, бұзушылық санатын және қолданылатын шараларды айқындауды.

6.8 Комиссияның барлық шешімдері отырыста ашық дауыс беру арқылы көпшілік дауыспен қабылданады. Отрыс қорытындысы бойынша хаттама жасалады. Қабылданған шешім академиялық адалдық бұзушы тұлға назарына хаттамадан көшірме түрінде жеткізіледі. Комиссияның жұмысына араласуға жол берілмейді.

6.9 Комиссияның шешімі өзгертулмайды және жауапты тұлғаның орындауы үшін міндетті.

6.10 Комиссия отырысының хаттамасы негізінде іс академиялық бұзушылық үшін шара шығаруға өкім дайындау үшін деканға беріледі. Білім алушыны оқудан шығару туралы шара қабылдаған кезде факультет деканы К. Жұбанов атындағы АӘУ Басқарма Төрағасы-Ректордың атына қызметтік хат жазады.

6.11 ПО құрамы және академиялық адалдық кодексінің қызметкерлері бұзушылық актілерін қарастыру кезінде Тәртіптік кеңесте хаттама жасалады және хаттамадан көшірме түрінде акт жасалған адамның назарына жеткізіледі.

6.12 Комиссия оқытушы немесе қызметкерді тәртіптік жауапкершілікке тарту үшін университеттің Басқарма Төрағасы-Ректорға академиялық адалдықты бұзу актісі бойынша ұсынымдар шығарады.

7 ПРОЦЕСКЕ ҚАТЫСУШЫЛАРДЫҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ АДАЛДЫҚТА САҚТАУ ЖӨНІНДЕГІ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРИ

7.1 Білім алушылар құқығы:

- оқу процесінде өз пікірін еркін білдіруге;
- оқу және ғылыми ақпарат пен идеяларды алу және тарату еркіндігіне. Бұл құқықтардың жүзеге асырылуы ұлттық қауіпсіздікті, аумактық тұтастықты немесе қоғамдық тәртіпті қорғау, басқа адамдардың беделін немесе құқықтарын қорғау және т. б. мүдделеріне қайши келмейтін этикалық нормалармен және заңнамалық актілермен реттеледі.

- осы Кодекті бұзу бойынша негізсіз айыптаудан қорғану және дәлелдемелер ұсыну.

7.2 Білім алушылар міндетті:

- ғылыми-зерттеу жұмыстар мен тапсырмаларды орындау кезінде академиялық адалдықты сақтау;
- ақпараттың сенімді көздерін пайдалана отырып, өз идеялары негізінде тапсырмалар мен ғылыми-зерттеу жұмыстарын өз бетінше орындауға;
- басқа адамдардың авторлығы мен идеяларын көрсету;
- басқа білім алушыларға қөшіру үшін өз жұмыстарын ұсынбау;
- әр түрлі бақылау түрлерінің: ағымдық; аралық, корытынды тапсырмалар орындау кезінде шпаргалка пайдаланбау және қөшірмеу;
- Академиялық адалдық кодексін бұзу фактілері туралы, егер ол күә болса, осындағы фактімен тікелей бетпе-бет келген не бұзушылық фактілерінің бірін

жасау туралы ұсыныс алған жағдайда факультет басшылығына не сыйбайлар жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметіне хабарлау.

7.3 ЖОО ПО құрамының құқығы:

- білім алушылардан академиялық адалдықты сактауды талап ету;
- академиялық еркіндік: өз пікірін білдіру, ғылыми ақпарат пен идеяларды алу және тарату;
- білім алушылардың орындалған тапсырмаларына және ғылыми-зерттеу жұмыстарында көшіріл алу мәніне сараптама жүргізу;
- қолданыстағы Кодексті жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізу.

7.4 ПО құрамы міндетті:

- Академиялық адалдық кодексін сактау;
- әр курстың басында академиялық адалдықты сактауға қатысты түсіндіру жұмыстарын жүргізу;
- ғылыми-зерттеу жұмыстары мен тапсырмаларды ресімдеу кезінде оқыту және көмек көрсету;
- академиялық адалдықтың сакталуын бақылауды жүзеге асыру;
- білім алушыларды академиялық адалдық талаптарына қатысты өзгерістер туралы уақтылы хабардар ету;
- академиялық бұзушылықтың анықталған фактілері туралы деканатты хабардар ету;
- Академиялық адалдық кодексін бұзы фактілері туралы, егер ол күә болса, осындай фактімен тікелей бетпе-бет келген не бұзушылық фактілерінің бірін жасау туралы ұсыныс алған жағдайда факультет басшылығына не сыйбайлар жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметіне хабарлау.

7.5 Университет қызметкерінің құқығы:

- қолданыстағы Кодексті жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізу;
- өз өкілеттіктері шегінде академиялық адалдық қагидаттарын қамтамасыз ету жөніндегі бөлімшелердің жұмысын регламенттейтін актілер шығару және барлық стейкхолдерлер үшін міндетті болып табылады.

7.6 Университет қызметкері міндеті:

- Академиялық адалдық ортасын сактау;
- ЖОО-ның мудделері мен имиджіне нұқсан келтіретін іс-әрекеттерге, сыйбайлар жемқорлықтың кез келген көріністеріне және сыйбайлар жемқорлыққа жағдай жасайтын іс-әрекеттерге қарсы тұру;
- Академиялық адалдық кодексін сактау;
- білім алушылар мен ЖОО қызметкерлеріне қатысты әдептілікті сактау;
- Академиялық адалдық кодексін бұзы фактілері туралы, егер ол күә болса, осындай фактімен тікелей бетпе-бет келген не бұзушылық фактілерінің бірін жасау туралы ұсыныс алған жағдайда факультет басшылығына не сыйбайлар жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметіне хабарлау.

8 ҚОРЫТЫНДЫ

8.1 Академиялық адалдық кодексі лауазымы мен жұмыс өтіліне қарамастан барлық білім алушылар, қызметкерлер мен оқытушылар үшін бірдей қолданылады:

8.2 Осы Кодекс бекітілген сәттен бастап қолданысқа енгізіледі және жаңа Академиялық адалдық Кодексі қабылданған сәтке дейін қолданылады.

КЕЛІСІЛДІ

Персоналды басқару
департаментінің директоры

К.С. Жумабаев

Зан департаментінің директоры

Л.Б. Алиманова

Академиялық адалдық кодексін бұзу туралы Акт

Студенттің аты-жөні	
Курсы, мамандығы	
Оқытушының аты-жөні	
Пән	
Аудитория	
I санат	
II санат	
III санат	

Оқытушының қолы:

Білім алушының қолы:

Актпен таныстым:

Факультет деканының қолы:

Куратордың қолы:

Академиялық адалдық кодексін бұзу туралы Акт

Окутышының/қызметкердің аты-жөні	
Факультет/Департамент	
Пән	
I санат	
II санат	
III санат	

Окутышының/қызметкердің қолы:

Актпен таныстым:

Факультет деканының/департамент директорының қолы: